

VZKŘÍŠENÝ PÁN V DEN PÁNĚ

Neboj se. Já jsem první i poslední, ten živý;

byl jsem mrtev - a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu. (Zj 1:17-18)

1. čtení: Jan 20:1-10

Hlavní čtení: Zjevení 1:9-20

I. Milí bratři, milé sestry,

kde měl Jan toto své vidění? Na ostrově Patmos. Je to malý ostrůvek v Egejském moři (rozloha: 34 km²; v současnosti zhruba 3000 obyvatel). Jan tam byl ve vyhnanství, za trest. Ne proto, že by někoho okradl. Ne proto, že by někoho zavraždil. Ale proto, že se veřejně hlásil k víře v Krista, kterou římské úřady tehdy potíraly. Proto, že neskrýval své postoje. Následoval Ježíše ukřižovaného a vzkříšeného. *Pro slovo Boží a pro svědectví Ježíšovo* se ocitl v exilu. On, Jan, má *účast na Ježíšově soužení*. Jeho Pán před mnoha lety vzal svůj kříž a nesl jej ulicemi Jeruzaléma. A tento apoštol nyní nese zase ten svůj kříž, když se nachází ve vyhnanství. Církevní tradice poměrně jednotně tvrdí, že apoštol Jan se usadil v přímořském městě Efez, které je vzdálené asi 80 km vzdušnou čarou od ostrova Patmos. A protože Jan byl přímým učedníkem Pána Ježíše, ostatní křesťané si ho jistě velice vážili. A také byl logicky první na ráně, jak se říká, když došlo na pronásledování. Těžké období pro tohoto stárnoucího apoštola... Daleko od svých blízkých. Bez možnosti spojení. Ale právě tam se Pánu Bohu zalíbilo Jana poslat. Do vyhnanství, navíc zřejmě k lopatě a krumpáči. Právě tam se mu vzkříšený Ježíš zjevil ve své nádheře a slávě. Právě tam mu skrze dechberoucí vize odhalil, co se teď děje a co se z Boží strany také chystá. To všechno měl Jan pro útěchu dalších generací křesťanů sepsat.

A nás by mohlo napadnout, že to už přece tento apoštol nemá zapotřebí. Je příliš starý. Už ho Pán mohl nechat dožít v klidu a pokoji. Pohodového důchodu si zřejmě moc neužil. Ovšem Jan nemá nečinně sedět v houpacím křesle, když pro něj jeho Spasitel má ještě práci. Je jedno, jak je starý. Je jedno, jak podlomené zdraví má. Je jedno, co všechno ho už dávno bolí, kde všude ho loupe a dloube, jak těžce vstává z tvrdé postele. Vzkříšený Pán si právě jeho chce ještě použít k tomu, aby zápisem božských vidění posílil a povzbudil křesťanské sbory. Bůh je velký, bratři a sestry. On dokáže využít ke své slávě a k potěše svého lidu kohokoli. Včetně každého z nás, ať už jsme jakkoli staří, ať už máme jakýkoli stupeň poznání a vzdělání, ať už máme za sebou či před sebou jakékoli trápení a soužení, A kdo ví? Třeba právě uprostřed těch různých soužení přijde čas, kdy naše služby Pán využije nejvíce a nejlépe. Tak jako v případě apoštola Jana. A pozor, bratři a sestry: To je projev Božího milosrdenství, na to nezapomínejme. My si někdy připadáme, že už jsme k ničemu. Ale náš milosrdný Pán je jiného názoru. Pro něj máme cenu a užitek, dokud dýcháme.

Víte, to byla úžasná cesta životem. Od chvíle, kdy Jana jako mladíka na břehu Genezaretského jezera Ježíš odvolal z otcovy rybářské lodi. Od okamžiku, kdy z něj slovy „*Pojď za mnou*“ učinil rybáře lidí. (Mt 4) Jan viděl oslaveného Ježíše na hoře proměnění. (Mt 17) Jan viděl taky poníženého Ježíše, když stál pod jeho křížem. Ježíš mu tehdy svěřil do péče svou matku Marii. (J 19) Jan se setkal se vzkříšeným Ježíšem třetího dne po jeho brutálním skonu na kříži. (J 20) Jan prožíval přítomnost oslaveného Krista, dokud Pán neodešel k Otci. (Sk 1) Jan také zažil vylití Ducha svatého v Jeruzalémě. (Sk 2) A následně i velikou moc Ježíšovu, když vzkříšený Kristus uzdravil před jejich zraky chromého žebráka u brány jeruzalémského chrámu. (Sk 3) Jan také okusil, jak chutná útlak. Zažil první ústrky od těch, kteří Ježíše nenáviděli. (Sk 4-5) A teď, na ostrůvku jménem Patmos, tu nenávist Kristových nepřátel prožívá ještě silněji. V těch dnech se totiž naplňuje Kristova dávná předpověď:

- ²⁴ *Žák není nad učitele ani sluha nad svého pána.* ²⁵ *Stačí, aby žák byl jako jeho učitel a sluha jako jeho pán. Když hospodáře nazvali Belzebulem, čím spíše jeho čeled!* (Mt 10:24-25)

Ale uprostřed toho všeho těžkého, na sklonku svého pozemského života, se opět setkává tvář v tvář s tím, kterého tolik miloval. Se vzkříšeným Ježíšem. A je to setkání plné bázně a pokory.

- *Když jsem ho spatřil, padl jsem k jeho nohám jako mrtvý.*

Jan je pokořený a vystrašený, tak jako před ním prorok Izajáš (Iz 6), nebo prorok Daniel (Da 10), nebo apoštol Petr na lodi (L 5), či apoštol Pavel před Damaškem (Sk 9). Kdysi jeden člověk řekl: *Já v Boha nevěřím. Ale kdyby Bůh přece jen existoval, postavil bych se před něho, podíval bych se mu do tváře a zeptal bych se ho, proč dopustil tolik zla v našem světě.* Opravdu? Opravdu by ses mu odvážil podívat do tváře, jako rovný rovnému, člověče? Podle mého názoru ten člověk neměl ani páru o tom, o čem s takovým sebevědomím mluvil. Neměl tušení, před kým jednou bude klečet, komu se jednou bude mít strach podívat do tváře.

II. Pojd'me dál. Kdy měl Jan toto své první vidění? Někdy v letech 94-96, na sklonku vlády bezbožného a krutého císaře Domitiana, který křesťany z duše nenáviděl. Ale přesný rok nás teď příliš nezajímá. Nás zajímá konkrétní den v týdnu. Stalo se to v *den Páně*. Je to vlastně úplně první, nejstarší dochovaná písemná zmínka o „dnu Páně“. O dnu, který patří Pánu. Ne, není to soudný den. Ne, není to ani sobota. Je to neděle. Den vzkříšeného Pána. Den, v kterém Ježíš Kristus vstal z mrtvých a poprvé se zjevil svým učedníkům. A proto se církev Kristova od počátku shromažďuje k bohoslužbám právě v den Pána Ježíše, tedy v neděli. Za pouhých 20 let po Janovi píše apoštolský otec Ignatios Antiochejský ve svém dopise: „*Když tedy ti, kteří byli zvyklí žít ve starých skutcích, přešli k nové naději, nedrží už sobotu, ale žijí podle dne Páně (tedy neděle), kdy také vzešel náš život skrze něho a jeho smrt... jak bychom mohli my žít bez něho, jehož učedníky v duchu byli proroci, kteří ho jako učitele očekávali? Proto je také ten, kterého spravedlivě očekávali, když přišel, vzkřísil z mrtvých.*“ (List Magneským, IX.1-2) Jan sám se poprvé setkal se vzkříšeným Pánem den po sobotě. A na ostrově Patmos, právě v den Páně, k němu opět promluvil sám Pán. A tak je tomu znovu a znovu... I k nám živý Kristus promlouvá svým slovem i Duchem, neděli, co neděli.

III. A teď: Co tehdy Jan viděl? Viděl budoucnost? Ukázal mu Bůh, co se stane za rok, za deset let, za sto let, za tisíc let? Dal mu nahlédnout pod pokličku lidských dějin, aby Jan mohl spatřit na vlastní oči, co Hospodin hodlá upéct? Viděl Jan morové rány ve středověku? A pandemii covidu v naší současnosti? Viděl Hitlera a Stalina? Nebo třeba Putina? Viděl krach New Yorské burzy? Nebo užití atomových zbraní? Nebo přírodní katastrofy? Nebo rovnou klimatickou krizi?

Co mu Bůh ukázal především? Co Bůh chtěl, aby Jan viděl a v žádném případě nepřehlédl? Sebe sama! Nejprve se mu zjevil on sám. Kniha Zjevení je totiž v první řadě o Ježíši Kristu. O našem vztahu k Ježíši Kristu. O působení Ježíše Krista ve světě a v církvi. O Kristově druhém a slavném příchodu. O jeho soudu a spáse. O jeho přípravě nového nebe a nové země pro všechny, kteří se ho v tomto starém světě drží. Na to nezapomínejme, bratři a sestry! První a zakládající vidění se týká toho, kdo všechna další vidění dává. Jan vidí Ježíše Krista vzkříšeného a oslaveného. A touto vizí je naprosto šokovaný, paralyzovaný.

Aby bylo jasno: To všechno jsou lidské popisy nepopsatelného. Jsou to obrazy nezobrazitelného. Lidské vidění neviditelného. Proto se mi úplně nelíbí, když lidé kreslí a malují Janovo vidění vzkříšeného Krista, podle tohoto biblického textu. My to vidět nemusíme. Bohatě stačí, když slyšíme, co Jan viděl.

Další věc: Je zřejmé, že vzkříšený Pán je zároveň ten Ježíš, který s Janem kdysi chodil po Galileji. Je to Ježíš, ale proměněný, oslavený, vznešený, nádherný a svým způsobem i pro pohled hříšníka hrozivý. Ježíšovo vzkříšení je kvalitativně naprosto odlišné od všech ostatních vzkříšení, o kterých slyšíme z Nového zákona. Vlastně by bylo správné rezervovat slovo *vzkříšení* jen pro Ježíšovo vzkříšení. Ty ostatní Ježíšovy mocné činy bychom mohli nazývat třeba *znovu-uvedením do života*, nebo jen *oživením*. Lazar nebyl vzkříšen jako Ježíš. Lazar byl přivolán zpět do života. Lazar byl oživen. A pak zase zemřel. Kdežto náš Pán trpěl a umíral na golgotském kříži. Ale poté vstal z mrtvých: Slavně, nově, božsky. Pozemský Ježíš svítí jako svíce ve tmě. Vzkříšený a slavný Kristus září jako když Slunce žhne v plné síle. On je pravý Boží Syn. Vždyť ho Jan popisuje pomocí starozákonních obrazů, vyhrazených pro Hospodina zástupců.

- ¹⁴ *Jeho hlava a vlasy bělostné jako sněhobílá vlna, jeho oči jako plamen ohně; ¹⁵ jeho nohy podobné kovu přetavenému ve výhni a jeho hlas jako hukot příboje.*

Ježíš stojí uprostřed *sedmi zlatých svícniů*. A v rukách drží *sedm hvězd*. Stojí tedy uprostřed svých sborů. Je jim nablízku. A ve své pravici drží *anděly* těch společenství, tedy jejich představené, presbytery, kazatele. On totiž svou církev neopouští ani na okamžik. Jeho přítomnost v životě církve je mocná a proměňující. Někdy i pokořující, protože k nám umí promluvit, jako kdyby ťal do živého. Vždyť v jeho ústech je *ostrý dvousečný meč*. Jeho slovo je ostré jak břitva. On do nás skvěle vidí, protože *jeho oči* jsou jako lasery. On nás má přečtené. Zároveň je ale tím, který nám dodává pevnost, rozhodnost a odvahu v časech soužení. Vždyť jeho nohy jsou podobné *kovu přetavenému ve výhni*. On nás také vede svou moudrostí. Vždyť jeho *hlava a vlasy jsou bělostně bílé*, což je znak božské moudrosti, nikoli stařecké senility. On se za nás přimlouvá u svého Otce. Proto má na sobě *řízu až ke kotníkům*, jakou nosili kněží. A jedině on v nás dokáže přehlušit všechny strachy, starosti, smutky, pocity viny a selhání. Vždyť jeho *hlas je jako hukot příboje*.

Když vzkříšený Pán odešel k Otcí, neztratil zájem o svou církev. Je tomu přesně naopak! Jan to teď vidí na vlastní oči a zapisuje pro blaho křesťanů. Jan vidí, s kým má tu čest, kdo k němu promlouvá. Ne, apoštol se už nebojí císaře a jeho pohůnků. On prožívá bázeň před svatým Kristem, který se mu právě zjevil mocně a slavně.

IV. A ještě k tomu přidejme: **Co Jan tehdy slyšel?** Kristus na něj položil svou pravici a řekl:

- *Neboj se. Já jsem první i poslední, ¹⁸ ten živý; byl jsem mrtev - a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu.*

Neboj se mě. Já jsem stál na začátku tvého života víry. Za tebe jsem prolil svou krev. S tebou jsem se setkal po mém ukřižování. Já ti nepřináším smrt, ale život. Neboj se života, Jane. Protože já, živý Pán, stojím při tobě. Tví nepřátelé nad tebou nemají moc. Bez mého dopuštění se ti ani vlasek na tvé šedivé hlavě nezkriví. (Mt 10) Každý vlas, který ti lidé zkriví, ti zkriví jen proto, že jsem to já dopustil, že jsem to já dovolil. Neboj se ani smrti, Jane, protože já mám *klíče od smrti i hrobu*. Smrt si tě nemůže nechat ve své moci. Protože já jsem smrt porazil. Přemohl jsem ji svým vzkříšením nejen pro sebe, ale i pro vás, k vašemu věčnému užítku. Já tě jednou uvedu do plného života, až přijde tvůj čas. Do té doby se vzchop, člověče, a pracuj na mém díle v tomto světě.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, tvé vítězství nad smrtí nám dává obrovskou sílu do života. Věříme a vyznáváme, že tobě patří náš život, od narození až do smrti. Věříme a vyznáváme, že tobě patří náš život, který ani smrt nemůže zničit. V tobě a s tebou jsme živi. Dej, Pane, abychom se nebáli žít pro tebe a pro lidi kolem nás. Amen.*